

Universitatea Babeș-Bolyai
Școala Doctorală de Studii Lingvistice și Literare

TEZĂ DE DOCTORAT

Coordonator: Prof. Univ. Dr. Ioana Bican

Drd. Anca Chiorean (căș. Ghețu)

Cluj-Napoca

2024

Universitatea Babeș-Bolyai
Școala Doctorală de Studii Lingvistice și Literare

Violentări ale limbajului în literatura română modernă

Coordonator: Prof. univ. dr. Ioana Bican

Drd. Anca Chiorean (căș. Ghețu)

Cluj-Napoca

2024

CUPRINS

1. Introducere / 5
2. Vulgaritatea benefică / 12
  - 2.1. Vulgarul vesel, dar secret / 16
    - 2.1.1. Scopul e hlizirea – „veselia cea mai mare” vs. „Duduia de la Vaslui” / 16
    - 2.1.2. „Corozivul” de pe „ulița mică” / 21
  - 2.2. Furios în public / 24
    - 2.2.1. Vulgarul pamfletar / 24
    - 2.2.2. Violența proclamației / 28
  - 2.3. Vulgaritatea pornografică / 34
    - 2.3.1. „Facă modernism, dacă vor, dar să nu mai scrie vaginul” / 34
    - 2.3.2. Voila le (autre) phallus! / 56
    - 2.3.3. „Cu mucii pe căciulă” / 71
    - 2.3.4. Anii 31-32-33: O problemă de cronologie / 80
3. Vernacularele nimănu / 84
  - 3.1. Criterii și trăsături esențiale ale limbajelor artificiale / 94
  - 3.2. Limbaje artificiale intraductibile / 101
    - 3.2.1. Descântec. *Încurcături și păcăliri* de limbă / 111
    - 3.2.2. Limba Leopardă, ca ocurență unică și *pig latin* / 116
    - 3.2.3. Limba Spargă și gramaticalitatea / 125
    - 3.2.4. Bâlbâieli. Schelet și suprafață / 136
  - 3.3. Limbaje artificiale traductibile / 147

3.3.1.	Limbile auxiliare. Forme și mize teoretice /	151
3.3.2.	Pelicanul. Sau babița. Or the pouchbill. Aă kormoran’ /	167
4.	Ocurența limbajului vizual /	186
4.1.	Imagini de semnificați - conținut vizual și conținut verbal /	191
4.1.1.	„Gândirea desemnată sau scrisă spintecă expres fulger stepele sonor desfășurate” /	191
4.1.2.	„cutia asta urinează gramatical” /	194
4.2.	Matrița <i>Lorem ipsum dolor sit amet</i> /	200
4.3.	Totul este fie Dada, fie <i>not-Dada</i> /	205
5.	Concluzii /	211
	Bibliografie /	215

Universitatea Babeș-Bolyai
Școala Doctorală de Studii Lingvistice și Literare

Titlul tezei: Violentări ale limbajului în literatura română modernă

Coord.: Prof. univ. dr. Ioana Bican

Autor: drd. Anca Chiorean (căs. Ghețu)

Abstract – RO.

În lucrarea de față, ne-am focalizat atenția asupra unor ocurențe condensate și clar conturate în interiorul sferei mai largi a literaturii moderne. Am analizat evoluția, traiectoria, formele, mizele și efectele violenței limbajului și ale violentării limbajului în cadrul literaturii române din secolele XIX și XX.

Premisa este faptul că violentarea limbajului duce la schimbări sau chiar mutații care creează deschiderile necesare emergenței unor producții complet originale, sau care reflectă anumite idealuri, mentalități sau teorii literare. În cadrul bibliografiei existente, textele abordate în lucrarea de față nu au fost neapărat trecute cu vederea sau desconsiderate, însă nu au făcut parte din analize detaliate, de profunzime.

Abordarea de față va folosi distincțiile dintre violență și violentare, limbaj și limbă, având în vedere faptul că fiecare dintre aceste noțiuni are propriile caracteristici, funcții, scopuri și manifestări. Obiectivele urmărite prin violentarea limbajului s-au schimbat de-a lungul timpului. Către finalul secolului al XIX-lea, violentarea limbajului a fost strâns legată și alimentată de normele conduitei sociale, de ceea ce constituia comportamentul civilizată și decent, adesea considerat a fi caracteristic elitei, în opoziție cu comportamentul lingvistic al claselor inferioare. Astfel, manifestările literare ale violentării lingvistice, în sensul unor deviații puternice, au fost, inițial, secrete, păstrate în interiorul unor cercuri închise și destinate exclusiv delectării celor aleși special – membrii Junimii. Banchetul anual a fost evenimentul în cadrul căruia textele literare create de membrii (adesea special pentru eveniment) erau citite cu voce tare. Criteriul principal era ca acestea să fie texte „picante”. În fapt, secretul a fost păstrat chiar până astăzi, având în vedere faptul că majoritatea textelor respective ne sunt în continuare inaccesibile – nu au fost reproduse, ci doar descrise, în foarte puține cuvinte, în câteva dintre volumele de memorii care povestesc despre banchet. Ceea ce știm, totuși, este că textele au fost descrise (chiar de către junimiști) ca „piperate”, „scabroase”, „corozive”, sau „pornografice”. Scopul, în acest caz, gravita în juru